

Hnízdění motáka lužního (*Circus pygargus*) v okolí Dobrušky

Breeding of the Montagu's Harrier (*Circus pygargus*)
near Dobruška town

Vojtěch Volf

Na Poříčí 412, 518 01 Dobruška
e-mail: vojtech.volf@email.cz

Tento druh dravce byl v minulosti považován za vzácného. HUDEC a ČERNÝ (1977) jeho početnost hodnotí slovy – nepravidelně hnízdí a nehojně protahuje. V Atlasu hnízdního rozšíření ptáků v České republice 1985 – 1989 je informace, že při mapování hnízdního ptactva byly v období 1973 – 77 obsazeny 3 % kvadrátů tímto druhem (ŠTASTNÝ & BEJČEK 1993). Bylo odhadnuto, že v této době u nás hnízdilo 5 – 10 párů motáka lužního. Při druhém mapování (1985 – 89) měl počet obsazených kvadrátů již hodnotu 7% a počet hnízdících ptáků byl odhadován na 20 – 30 párů. Zdá se, že tento vzestupný trend pokračuje.

Při pozorném prostudování rubriky „Ornitologická pozorování“ regionálního ornitologického sborníku Panurus a ve Zprávách ČSO zjistíme, že stoupl počet pozorovaných adultů i mladých vyvedených ptáků, a to i v bývalém Východočeském kraji.

Poprvé jsem se s tímto zajímavým druhem setkal 15.5.2001. Jel jsem vlakem z Opočna do Dobrušky a u bývalé cihelny v Pulicích u Dobrušky (kvadrát 5762) jsem viděl poletovat samečka. Vypravil jsem se tam a zjistil, že se párek těchto ptáků zdržoval na polích v okolí zmíněného objektu. Hnízdo bylo později postaveno asi 250 m severně od hliniště a asi 50 m od trati Dobruška – Opočno. Tato trať je poměrně frekventovaná, denně celkem 23 jízd. Motáci lužní nebyli plaší. Hlavně sameček měl oblíbené stanoviště na jedné z hromad složených sněhových zábran. Někdy posedával i na značce označující přejezd. Vždy, když přijížděl vlak, tak se v jeho těsné blízkosti vznesl, udělal okruh nad polem a sotva se vlak vzdálil asi 100 m od jeho stanoviště, byl znova na svém místě. Samice se zdržovala daleko častěji na hnízdě, později sedávala na blízké polní komunikaci. Poloha hnízda mi byla známá, měl jsem v úmyslu okroužkovat mláďata. Nechtěl jsem zbytečně šlapat ve vzrostlém obilí, tak nezbylo než čekat, až mladí dosáhnou vhodného stáří. Bohužel jsem v té době onemocněl. Při následné návštěvě lokality tři mláďata už létala. Naposledy byla celá rodinka pozorována koncem července. Poté jsem se na delší dobu na lokalitu nedostal.

Další příležitost pozorovat motáky lužní byla koncem června 2004. Projížděl jsem po delší době zmíněnou lokalitou na kole a opět zahlédl samečka. Měl v ocase několik vypadlých rýdovacích per. Díval jsem se, kam odlétá a později se mi podařilo určit pole, kde pravděpodobně hnízdili. Od

prvního hnízda bylo vzdáleno cca 1 km jižním směrem. Také se objevila samice, společně se samcem nad polem často přelétali a hlasitě volali. V hnízdě už byla pravděpodobně mlád'ata. Znovu jsem se na lokalitu dostal se značným časovým odstupem (19. 7.). Už z dálky bylo vidět nad polem poletovat se samicí mládě. Při další návštěvě dne (22. 7.) byla pozorována už dvě mlád'ata. Potom jsem se na lokalitu dostal bohužel až 3. srpna. Pozorování bylo negativní – žádné motáky lužní jsem zde už nezastihl. Konečný počet vyvedených mlád'at tedy neznám. Mohu jen konstatovat, že hnízdění bylo úspěšné a byla vyvedena nejméně dvě mlád'ata. Lze si jen přát, aby zprávy o úspěšném hnízdění těchto krásných a užitečných dravců přibývaly.

Summary

Two cases of breeding of the Montagu's Harrier (*Circus pygargus*) in 2001 and 2004 are described in the paper. Both nests were located near an old brickyard in Pulice village near Dobruška town (square 5762). In 2001, 3 young fledged successfully, in 2003 at least 2 young fledged.

Literatura

HUDEK K. & ČERNÝ W. (eds.), 1977: Fauna ČSSR – Ptáci 2. *Academia, Praha.*

ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K., 1997: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 1985 – 1989. *HaH, Jinočany.*